

Handläggare
Kristina Eneroth
Telefon: 08-508 28 178**Till**
Miljö- och hälsoskyddsnamnden
2015-04-14, p.29

Luften i Stockholm - Årsrapport 2014

Förvaltningens förslag till beslut

1. Godkänna årsrapporten för 2014

Gunnar Söderholm
FörvaltningschefMalin Täftefur
Enhetschef

Stockholm har mycket bättre luft idag jämfört med för 50 år sedan. Luftföroreningar som då var stora problem i Stockholmsluften – svaveldioxid, bly, kolmonoxid, bensen m.fl. klaras nu med bred marginal. Skärpta avgaskrav på fordon över hela EU, minskade industriutsläpp, utbyggnad av fjärrvärme, infasning av renare bränslen och miljöbilar, trängselskatt, dubbdäcksförbud m.m. har bidragit till förbättringen av luftkvaliteten i staden. Alltjämt kvarstår dock problem med kvävedioxider, NO₂ och partiklar, PM10. Stockholm har vidtagit en rad åtgärder, men dessa har ännu inte varit fullt tillräckliga även om halterna av NO₂ och PM10 har minskat de senaste decennierna. Den nedåtgående trenden för halten NO₂ har planat ut under de senaste åren vilket tros bland annat bero på ökad andel dieselfordon i Stockholmsregionen. Dieselmotorer har relativt höga utsläpp av både kväveoxider och kvävedioxid jämfört med t.ex. bensindrivna bilar.

Under 2014 klarades PM10 halten i hela staden med ett undantag på Essingeleden. Det är i huvudsak tack vare trafikkontorets konsekventa och intensiva dammbindning på de 35 gator som enligt åtgärdsprogrammet för luft ska dammbindas. Det har gett en betydande minskning som ser ut att hålla i sig även under 2015. Hittills i år (per 31 mars 2015) har Hornsgatan endast haft 4 överskridanden att jämföra med 13 på Essingeleden och 16 i Södertälje. De minskade halterna av PM10 i Stockholm beror även på flera olika orsaker. En av de viktigaste är att dubbdäckanvändningen har minskat, från ca 70 % till under 30 % på

Hornsgatan och till ca 40-50 % i övriga innerstaden. Denna minskning startade redan innan dubbdäckförbudet infördes på Hornsgatan år 2010, som ett led av informationskampanjer om dubbdäcken skadliga inverkan på hälsan. Andra åtgärder som har satts in är dammbindning och effektivare städning.

Vid stadens mätstationer på Hornsgatan, Sveavägen och Norrlandsgatan överskreds normvärdet för NO₂ till skydd för människors hälsa under 23 – 51 dygn år 2014 i jämförelse med tillåtna 7 dygn. Gränsvärdena preciserade i EU-direktivet 2008/50/EG överskreds endast på Hornsgatan. Årets uppmätta halter av NO₂ på innerstadsgatorna låg kring femårsmedelvärdet och var i genomsnitt något lägre jämfört med år 2013, som uppmätte ovanligt höga halter. Vid Trafikverkets mätstation intill E4/E20 på Lilla Essingen registrerades 5 dygn över normvärdet, vilket innebär att miljö kvalitetsnormen klarades år 2014. Halterna av NO₂ vid mätstationen på Lilla Essingen var ovanligt låga år 2014, framförallt under årets tre första månader. Detta förklaras med att under dessa månader var den förhärskande vindriktningen sydlig till sydostlig. Vanligtvis är den förhärskande vindriktningen sydvästlig till västlig. Mätstationen ligger sydost om E4/E20 vilket innebär att påverkan från vägtrafikens utsläpp på körbanorna är som minst när det blåser sydostliga vindar.

Miljö kvalitetsnormen för PM₁₀ klarades med bred marginal vid gatustationerna i Stockholms innerstad år 2014. Årets halter var de lägsta sedan mätningarna startade, vilket har uppnåtts genom Trafikkontorets insatser i form av extra städåtgärder och intensiv dammbindning, i kombination med en gynnsam väderlek. Trettiofem innerstadsgator har städats med en städmaskin som använder kraftigt vakuum och gatorna har dammbundits vid behov under hela vinter- och vårsäsongen. Vid mätstationen intill E4/E20 på Lilla Essingen överskreds miljö kvalitetsnormen för PM₁₀ år 2014. Mätningarna visar inte samma låga halter som på Hornsgatan, Sveavägen och Norrlandsgatan, utan årets halter av PM₁₀ är i samma storleksordning som de senaste fem åren. Essingeleden dammbinds av Trafikverket men med lägre intensitet jämfört med innerstadsgatorna p.g.a. rädsla för minskad friktion. Halterna på Essingeleden påverkas även i betydligt högre grad av en direktmission av slitagepartiklar när dubbdäcken möter vägbanan. Detta beror på den betydligt högre trafikmängden och den högre hastigheten. Den större trafikmängden och högre hastigheten gör också att vägbanorna torkar upp snabbare jämfört med innerstadsgatorna.

Halterna av ozon överskred miljö kvalitetsnormen till skydd för hälsa år 2014. Den senaste 10-årsperioden har normen klarats under

fyra år och överskridits under sex år. Naturvårdsverkets bedömning är att åtgärdsprogram för ozon inte är motiverat utan åtgärder för att minska utsläppen av ozonbildande ämnen bör ske med internationella program. Huvuddelen av det marknära ozonet i Stockholmsområdet beror på långväga transport från kontinenten.

Bilagor

1. Luften i Stockholm – Årsrapport 2014